

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2010. évi május hó 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság a hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlottás 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Somogy Megyei Bíróság B.387/2009/12. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy

- I.rendű vádlottvonatkozásában a főbüntetés tartamát 8 (nyolc) hónap börtönre enyhíti és mellőzi a lefokozás mellékbüntetés alkalmazását,
- II.rendű vádlottbüntetését 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre enyhíti. Egy napi tétel összegét 500 (ötszáz) forintban állapítja meg, az így kiszabott 150.000 (egyszázötvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén 500 (ötszáz) forintként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni,
- III.rendű vádlottbüntetését 200 (kettőszáz) napi tétel pénzbüntetésre enyhíti. Egy napi tétel összegét 500 (ötszáz) forintban állapítja meg, az így kiszabott 100.000 (egyszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén 500 (ötszáz) forintként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.
- II.rendű és III.rendű vádlottesetében mellőzi a pénzmellékbüntetés kiszabását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Somogy Megyei Bíróság B.387/2009/12. számú, 2010. január 18. napján kelt ítéletével I.rendű vádlottat hivatalos személy által, felbujtóként elkövetett közokirat-

hamisítás büntette és hivatali visszaélés büntette miatt halmazati büntetésül 1 év börtönre, mellékbüntetésül lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

II.rendű vádlottat társtettesként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt 6 hónap börtönre, mellékbüntetésül 80.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

III.rendű vádlottat társtettesként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt 6 hónap börtönre, mellékbüntetésül 80.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről is.

A megyei bíróság ítélete ellen az I.r. vádlott és védője felmentésért, a II. és III.r. vádlottak és védőjük enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

Az I.r. vádlott védője írásbeli beadványában az ítéleti tényállás II. pontban írt cselekmény tekintetében bűncselekmény hiányában az I.r. vádlott felmentését indítványozta, másodlagosan mindkét vádpont tekintetében a társadalomra veszélyesség csekély foka miatt ugyancsak a vádlott felmentését kérte. Harmadlagos kérelmében bizonyítottság hiányában kérte az I.r. vádlott felmentését, míg negyedleges kérelme eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult.

III.rendű vádlottírásbeli beadványában felmentését kérte.

Az ügyészség képviselője a nyilvános ülésen indítványozta, hogy a fellebbviteli bíróság a vádlottak bűnösségét állapítsa meg bűnpártolás büntetében is, melyet I.rendű vádlott nevel.r. vádlott mint felbújtó, II.rendű és III.rendű vádlottak mint társtettesek követek el.

A védelmi fellebbezések alapján eljárva az ítélőtábla a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett a bizonyítékok értékelése során.

Az I.r. vádlott, valamint a II. és III.r. vádlottak védője eltérő indokok alapján, de egyaránt a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok felhasználhatóságát vitatták. A másodfokú bíróság a II. és III.r. vádlott védőjének érvelését ezzel kapcsolatosan megalapozottnak találta.

Az ügyben titkos információgyűjtés keretében a bíróság 2008. december 4. napjának 14 órájától 2009. március 3. napjának 14 órájáig engedélyezte I.rendű vádlott telefonjának lehallgatását.

Az információgyűjtés célja a Btk.282/A.§ (1) bekezdésébe ütköző kábítószerrel visszaélés büntette volt. A másodfokú bíróság az eljárás során vizsgálta, hogy a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok valamennyi vádlott esetében felhasználhatók-e az eljárás során. A Be.206/A.§ (1) bekezdés a) pontjában írt feltételek valamennyi vádlott vonatkozásában fennállnak, hiszen az eljárás tárgyát képező bűncselekmények megfelelnek a Be.201.§ (1) bekezdés a) és c) pontjában írtak feltételeinek.

A Be.206/A.§(1) bekezdés b) pontjában írt feltétel is mindhárom vádlott vonatkozásában teljesült. Az I.r. vádlott védője a Legfelsőbb Bíróság Bkv.74. számú állásfoglalására hivatkozva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a titkos információgyűjtést végző Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat (RSZVSZ) késedelmesen tett feljelentést az ügyben, ezért a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok a „haladéktalanság” elvének sérelme miatt nem használhatók fel. Jelen ügyben az információgyűjtésre rendelkezésre álló határidő letelte előtt megtette feljelentését az arra jogosult hatóság. A két bűncselekmény elkövetésére a feljelentés megtétele előtt 30, illetve 60 nappal még a titkos információgyűjtés határidejének lejártá előtt került sor, így az RSZVSZ a feljelentésének megtétele során nem sértette meg a haladéktalanság elvét. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a titkos információgyűjtés engedélyezett időtartama alatt a feljelentésre jogosult hatóság nem eshet késedelembe, így nem szegte meg a feljelentési kötelezettség haladéktalan teljesítésére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az információgyűjtés ideje alatt keletkezett lehallgatási anyagokat csak akkor lehet megfelelően elemezni, ha már valamennyi adat rendelkezésre áll. Csak ebben az esetben van a feljelentés megtételére jogosult hatóság olyan helyzetben, hogy valamennyi rendelkezésre álló adatot összefüggéseiben megvizsgáljon, értékeljen és abból a megfelelő következtetéseket vonja. A fentiek miatt a Be.206/A.§ (1) bekezdés b) pontja alapján tehát a telefonlehallgatás eredménye bizonyítékként felhasználható.

A Be.206/A.§ (2) bekezdése értelmében akivel szemben a bíróság bűnüldözési célból titkos információgyűjtést engedélyezett, az információgyűjtés eredménye az olyan bűncselekmény bizonyítására is felhasználható, amelyet az engedélyben nem jelöltek meg, feltéve, hogy a titkos adatszerzésnek törvényben meghatározott feltételei ez utóbbi bűncselekmény tekintetében is fennállnak. A bíróság az ügyben kábítószerrel visszaélés büntette miatt adott engedélyt a titkos információgyűjtésre. Az engedéllyel érintett személy az I.rendű vádlott volt, így személyi összefüggés alapján esetében a kábítószerrel visszaélés büntettén túl azon bűncselekmények tekintetében is felhasználhatók a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok, amelyek nem szerepelnek ugyan az engedélyben, de megfelelnek a Be.201.§ (1) bekezdésében írt feltételeknek. A fentiekben szerint a vád tárgyát képező bűncselekmények megfelelnek a Be. 201. § (1) bekezdés a) és c)

pontjának. Erre figyelemmel az I.rendű vádlottvonatkozásában a titkos információgyűjtés során beszerzett lehallgatási anyagok, hangfelvételek bizonyítékként felhasználhatók.

A Be.206/A.§ (3) bekezdése szerint annak a bűncselekménynek a bizonyítására amely miatt a titkos információgyűjtést a bíróság engedélyezte, minden elkövetővel szemben felhasználható. Az idézett jogszabályhely alapján a tárgyi összefüggést is vizsgálni kell, azt, hogy a titkos információgyűjtésre adott engedély céljában megjelölt bűncselekmény elkövetésében van-e szerepe az engedélyben meg nem jelölt személyeknek. Mivel a II.rendű és III.rendű vádlottak a titkos információgyűjtésre adott engedélyben, mint érintett személyek nem voltak megjelölve, ezért esetükben a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok, a lehallgatások hanganyaga kizárólag akkor használható fel, ha esetükben a tárgyi összefüggés fennáll, vagyis olyan bűncselekmény miatt folyik ellenük az eljárás, amely az engedélyben megjelölésre került. A titkos információgyűjtés céljaként a Btk.282/A.§ (1) bekezdése kábítószerrel visszaélés büntette volt, így a tárgyi összefüggés a II.r -III.r. vádlott esetében nem állapítható meg, ezért a titkosszolgálati eszközökkel beszerzett bizonyítékok, vonatkozásukban bizonyítékként nem használhatók fel.

Az I.r. vádlott védője beadványában sérelmezte, hogy az elsőfokú eljárás során nem került sor a telefonlehallgatások anyagának lejátszására, ezért álláspontja szerint ezeket beszélgetések bizonyítékként nem lehet felhasználni. A megyei bíróság a 2010. január 18.napján megtartott nyilvános tárgyaláson nem játszotta ugyan le az iratok mellékleteként CD-n szereplő hanganyagokat, azonban felolvasással a tárgyalás anyagává tette azok leírt tartalmát. Az ilyen jellegű bizonyítékok esetében a Büntetőeljárás törvény nem írja elő, hogy milyen módon kell azt a tárgyalás anyagává tenni, lehetőség van a lehallgatások leírt anyagának felolvasására, illetve lehetőség van a hanganyag lejátszására is. Adott esetben a bíróságnak kell eldöntenie, hogy melyik megoldást választja. Jelen ügyben a megyei bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartása mellett járt el, amikor felolvasással a titkos információgyűjtés anyagát a tárgyalás anyagává tette, ezért nem sértette meg a perrendtartást.

Az a körülmény, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből a II. és III.r. vádlott vonatkozásában a titkos információgyűjtéssel beszerzett adatokat kizárta, nem vezetett a tényállás megalapozatlanságához. A II.r. és III.r. vádlottat érintő tényállás megváltoztatására, pontosítására sincs szükség, hiszen az egyéb rendelkezésre álló bizonyítékok az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozottá teszik.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást elsősorban **tanú1**, dr.**tanú2**, **tanú3** és **tanú4** tanúk vallomása támasztja alá. Valamennyi tanú egybehangzóan állította, hogy a vádbeli esetben nem elszámolási vita volt dr.**tanú2** és az általa vezetett gyógyszerár alkalmazottja között, hanem sikkasztáson érték tetten **tanú5**-t. A vallomások alapján az is megállapítható, hogy nem csupán a tettenéréskor előkerült 30.000 Ft volt az elkövetési érték, hanem a bűncselekménnyel okozott kár több

millió forint. Ezeket a perbeli adatokat együtt értékelve a vádlottak nyomozás során tett vallomásaival a megyei bíróság által megállapított tényállás hiánytalan, teljes mértékben megalapozott.

Az I.r. vádlott és védője bejelentett fellebbezésükben részben a tényállás téves megállapítását, az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadták. A másodfokú eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére azonban nincs törvényes lehetőség, így az eltérő tényállás megállapítását célzó fellebbezés nem vezethetett eredményre. A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére és az általuk elkövetett cselekményeket is a büntető anyagi jogszabályoknak megfelelően minősítette.

Az ügyészség álláspontja szerint a vádlottak azzal a magatartásukkal, hogy nem az általuk ténylegesen észlelt tényeket rögzítették jelentésükben, nem csupán hamis közokiratot készítettek, hanem ezzel a büntetőeljárás sikerét is megghiúsították, így további bűncselekményt, bűnpártolást is elkövettek. Ezért indítványozta, hogy a fellebbviteli bíróság az I.r. vádlottat mint felbujtót, a II. és III.r. vádlottakat pedig mint társtetteseket mondja ki bűnösnek bűnpártolás büntetében is. A másodfokú bíróság nem osztotta az ügyészség jogi álláspontját. Az adott tényállás mellett a bűnpártolás nem áll halmazatban a közokirat-hamisítással, ezért nincs lehetőség a vádlottak bűnösségének megállapítására bűnpártolás büntetében is.

A hivatalos személy akkor követi el a hivatali bűnpártolás büntettét, ha kötelességszegő magatartása vagy mulasztása a büntetőeljárás eredményének a megghiúsítását célozza. A hivatali bűnpártolás megállapításához nem elegendő az, ha az arra illetékes hatósági közeg elmulasztja valakivel szemben a büntetőeljárás megindítását, hanem az is szükséges, hogy ezt a mulasztást abból a célból kövesse el, hogy valakit a törvényes büntetés alól elvonjon. Ez a büntett ugyanis célzatos bűncselekmény, amelynél elengedhetetlen annak a célzatnak a fennforgása, hogy az eljárás megindításának elmulasztásában megnyilvánuló hivatali visszaélés abba a kedvező helyzetbe hozzon valakit, hogy bár az bűncselekményt követett el, éppen a hivatali visszaélés következtében mentesüljön a felelősség alól. (BJD. 670.)

A II. és III.r. vádlottak lényegében előjárójuk, az I.r. vádlottnak az utasítása alapján jártak el, amikor valótlan tartalmú jelentést készítettek. A II. és III.r. vádlottnak az erre vonatkozó előjárói utasítást, kérést el kellett volna utasítani és a valóságnak megfelelő jelentést készíteni a bűncselekmény megtörténtéről. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy az adott cselekmény megítélése a helyszínen beszerezett adatok alapján nehezen dönthető el, ezért a II. és III. r. vádlottak - akik a bűnügyekben nem járatosak, - okkal kérték az I.r. vádlott, mint előjáró segítségét. Különösen igaz ez a III.r. vádlott esetében, aki korábban határőrként teljesített szolgálatot és kivételesen kapott gépkocsizó járőri beosztást a vádbeli alkalommal, így olyan eljárási cselekményben kellett részt vennie, melyről ismeretei hiányosak. A nem valós tényeket tartalmazó jelentés készítése nem annak tudható be, hogy a II.r. és III.r. vádlottak segítséget akartak nyújtani az alapbűncselekmény elkövetőjének a felelősségre vonás elkerülésében. Ezért a II.r. és III.r. vádlottak magatartása nem tényállásszerű a bűnpártolás tekintetében.

Figyelemmel arra, hogy a II.r. és III.r. vádlottak felelősségét a Btk. 244. § 1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntetében bűncselekmény hiányában nem lehet megállapítani, ezért az I.r. vádlott felbujtói magatartása sem állapítható meg.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság csupán részben tárta fel és értékelte a súlyuknak megfelelően. Az elsőfokú bíróság a vádlottak által elkövetett cselekmények konkrét társadalomra veszélyességét tévesen ítélte meg. Az I.r. vádlott nyilvánvalóan mindkét esetben törvénytelen eszközöket alkalmazott a rendőri munka rosszul felfogott hatékonyságának növelése érdekében. Az I.rendű vádlottnem önös érdekből élt vissza hivatali helyzetével, illetve adott olyan utasítást, amely bűncselekményt valósított meg. Az I.r. vádlottnak a gyógyszerárban történtek ügyében arra kellett volna utasítania kollégáit a II.r. és III.r. vádlottakat, hogy a valós, megtörtént eseményeket rögzítsék a jegyzőkönyvben és ennek megfelelően tegyék meg az ügyben a feljelentést. A vádlottak magatartásának megítélésakor azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy a sikkasztás sértettjének az anyagi érdeke is az volt, hogy az ügyben ne keletkezzen azonnal feljelentés.

Az ítéleti tényállás II. pontjában írt cselekmény kapcsán az I.r. vádlottnak mint a nyomozást vezető személynek lehetősége volt az eljárási törvényeknek megfelelően lefolytatni a bizonyítást, az ügy sértettjét ismételten kihallgatni, vagy kihallgatására utasítást adni, és ekkor lehetőség lett volna a közvetítői eljárás kezdeményezésére, illetve annak kérésére a lopás sértettje részéről. Az I.r. vádlott azonban olyan törvénytelen eszközöket próbált igénybe venni a munkavégzés egyszerűsítéséhez, amely törvénybe ütközik, sérti az eljárási szabályokat és bűncselekményt is megvalósít. Nem vitásan rendkívül jelentős társadalmi érdek fűződik a rendőri munka hatékony végzéséhez. Ez a hatékony munkavégzés azonban nem jelentheti az eljárási szabályok felrúgását, törvénytelen eszközök alkalmazását oly módon, hogy azok - bár kisebb súlyú - bűncselekményt valósítanak meg.

A fentiekből következően az elsőfokú bíróság a II. és III.r. vádlottakkal szemben eltúlzottan súlyos jogkövetkezményt alkalmazott, amikor velük szemben szabadságvesztés büntetést szabott ki. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a Btk.87.§ (1) bekezdés, illetve (2) bekezdés e) pontjának alkalmazásával a II. és III.r. vádlottakkal szemben a Btk. 51. és 52. §-a alapján pénzbüntetést szabott ki. A pénzbüntetés napi tételeinek meghatározásakor a másodfokú bíróság figyelemmel volt a vádlottak által elkövetett cselekmény tárgyi súlyára, a vádlottaknak a cselekmény elkövetésében játszott szerepére. Egy napi tétel összegének meghatározásakor a másodfokú bíróság a II. és III. r. vádlottak vagyoni, jövedelmi viszonyai alapján határozott.

Az I.rendű vádlottesetében az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés-büntetés tartama a fent értékelt enyhítő körülményekre tekintettel ugyancsak eltúlzottan súlyos. Ezért a másodfokú bíróság a szabadságvesztés büntetés

tartamát a rendelkező rész szerint enyhítette. Nem látta indokoltnak a fellebbviteli bíróság a I.r. vádlottal szemben a lefokozás mellékbüntetés alkalmazását. Az I.r. vádlott nem önértékből, a maga javára történő előnyszerzés miatt követte el cselekményeit, így esetében nem állapítható meg, hogy méltatlanná vált a rendfokozatára, ezért a lefokozás mellékbüntetés alkalmazásának feltételei nem állnak fenn. Az I.r. vádlottat röviddel jelen eljárásban elbírált bűncselekmények elkövetése előtt hasonló jellegű, hivatali bűncselekmény elkövetése miatt a bíróságok elítélték. Az ismételt azonos bűncselekményt elkövető I.r. vádlott esetében ezért az enyhítő szakasz alkalmazására és vele szemben pénzbüntetés kiszabására a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

Ugyanerre és az általa elkövetett cselekmények jellegére figyelemmel a másodfokú bíróság úgy látta, hogy előzetes mentesítésben nem részesíthető, ezért az erre irányuló védelmi indítványt nem találta alaposnak.

Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság a II. és III.r. vádlottakkal szemben szabadságvesztés büntetés helyett pénzbüntetést alkalmazott ezért esetükben további vagyoni jellegű szankció alkalmazásának nincs helye, ezért a pénzmellékbüntetésre vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A másodfokú bíróság a vádlottak cselekményeinek elbírálásakor az elkövetéskor hatályos Büntető törvénykönyvet alkalmazta, mivel az elbíráláskor hatályos Btk. a vádlottakra nézve kedvezőtlenebb rendelkezéseket tartalmaz.

P é c s, 2010. május 18.

Dr. Makai Lajos s.k. a tanács elnöke,. Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Halász Etelka s.k. bíró

A Somogy Megyei Bíróság B.387/2009/12. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.51/2010/6. számú ítéletében írt változtatásokkal 2010. május 18. napján jogerőre emelkedett és az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke